

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO :2015/5868
KARAR TARİHİ :18/06/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ

:

ŞİKAYETÇİ VEKİLİ

:-

ŞİKAYET EDİLEN İDARE

: Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu

ŞİKAYETİN KONUSU

: Üniversitesinde öğrenci olan şikâyet başvurusunun; 2014-2015 döneminde K.Y.K yurdunda barınmak için müracaatta bulunduğu, ikinci yedek sıraya yerleştiği ancak yurda kaydının yapılmadığı belirtilerek, yatırılmış olduğu depozitonun iadesi ve 2015-2016 yılında yurda yeniden yerleşmesinin sağlanması talebi hakkındadır.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 22/12/2015

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1) 22/12/2015 tarihinde e-başvuru yoluyla yapılan şikâyet başvurusu, 13183 evrak numarası ile kayıt altına alınmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarih ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına geçilmiştir.

B. Ön İnceleme Süreci

2) Şikâyet başvurusunun ön incelemesi neticesinde; şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, **telafisi güç ve imkânsız zararların doğması ihtimali bulunduğu idari başvuru yolunun tüketilme koşulunun aranmadığı**, şikâyetin süresinde yapılmış olduğu ve diğer ön inceleme konularında da bir eksikliğin bulunmadığı, bu nedenle de şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A.Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikâyetçi başvurusunda; Üniversitesi öğrencisi olduğunu, 2014-2015 yılı içerisinde K.Y.K yurdunda barınmak için müracaatta bulunduğunu, ikinci yedek sıraya yerleştiğini, ancak yurda kaydının yapılmadığını, misafir olarak yurda alındığını ve ücretini ödeyerek bir yıl yurttan kaldığını, idare tarafından, Temmuz ayında diğer yurt açılınca resmi kaydının yapılacağını, yeni başvuru yapmasına gerek olmadığını, yurt çıktığı için tekrar başvurarak riske girmemesinin kendisine

söylendiğini, yatırmış olduğu depozitonun iade edilmediğini, 2015-2016 eğitim öğretim dönemi başında yurda gittiğinde, yurt yetkililerinin değiştiğini, kendisini yurda kabul etmediklerini kalacak yeri olmadığı için geceyi parkta geçirdiğini, bu sorunlar sebebiyle okula devam edemediğini ve bir yılının heba olduğunu, psikolojisinin bozulduğunu belirterek, önceki döneme ilişkin yatırmış olduğu depozitosunun iade edilmesini ve yurda yeniden yerleştirilmesini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4) Şikâyet başvurusunun çözümüne dayanak teşkil etmek üzere, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünden/2016 tarihli ve sayılı yazımızla bilgi ve belge talep edilmiş olup, sayılı, Kurumuzca/2016 tarih ve sayılı ile kayıt altına alınan cevabi yazıda özetle;

4.1) Şikâyetçinin 14/09/2015 tarihinde ek kontenjandan başvurusunun olduğu, ancak bilgilerinin ÖSYM tarafından doğrulanmadığı için yurda yerleştirmesinin yapılmadığı,

4.2) Şikâyetçinin ikinci yedek sırada olmasına rağmen yerleştirilememesine ilişkin olarak;

- Şikâyetçinin Doktora-Master/Özel Yetenek müracaat türünden ‘ara sınıf’ öğrencisi olarak başvurusunu yanlış yaptığı, öğrencinin yurt kaydı sırası kendisine geldiğinde beyan ettiği bilgileri belgelemekle yükümlü olduğu, bu durumda öğrencinin şayet yedeklik sırası kendisine gelmiş olsaydı ‘yanlış beyan’ sebebiyle yurt kaydının yapılamayacağı, yedeklik sırası gelmeyen öğrenci mağdur olmasın diye, ‘misafir öğrenci’ statüsünde Yurt Müdürlüğünde barınmasının sağlandığı, ancak 2015-2016 eğitim-öğretim döneminde misafir öğrenci uygulaması sona erdiği için, öğrencinin çıkış işleminin prosedüre uygun olarak yapıldığı,

-Yurt başvurularının her eğitim-öğretim yılı içerisinde Genel Müdürlüklerince belirlendiği ve kamuoyuna duyurularak başvuruların resmi internet sitesi olan kyk.gov.tr üzerinden alınan bir süreç olduğu, Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı ile yapılan yazışma sonucunda öğrencinin başvurusunun incelendiği ve 14/09/2015 tarihinde ek kontenjandan başvuru yaptığı, ancak öğrencinin bilgilerinin ÖSYM tarafından doğrulanmadığı için yurda yerleştirilmesinin yapılmadığının görüldüğü, bu durumun öğrencinin ‘ara sınıf’ olmasına rağmen ikinci kez başvurusunu yanlış linkten yapmasından kaynaklandığı,

- Şikâyetçinin ikinci dönemde yurtda barınmaya hak kazanabilmesi için, eğitim-öğretim döneminde alınan tüm başvuruların (yedekler dâhil) Yurt Müdürlüğünde kayıt sildirmeler sonrasında oluşacak boş yerlere yerleştirilmelerinin sağlanmasının gerektiği, Yurtlara başvuru, Kayıt, Kabul, Değerlendirme, Yerleştirme Usul ve Esasları 4 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince yedek sıralamanın yurt kaydı tamamlandıktan sonra boş yatak bulunması durumunda yurda yeniden başvuru alınması sürecinin belirlenmesinde Genel Müdürlüğün yetkili olduğu ve öğrencinin duyuruları takip etmesinin gerektiği,

4.3) Şikâyetçinin talep ettiği 380 TL depozito ücreti/2015 tarihli ve sayılı yazı ile iade edildiği, depozito iadesini gösterir muhasebe işlem fişinin yazı ekinde sunulduğu açıklamalarına yer verilmiştir.

C. Olaylar

5) Şikâyet başvurusu ve ekleri ile ilgili idare tarafından Kurumumuza iletilen belgeler doğrultusunda olaylar aşağıda özetlenmiştir.

5.1) Üniversitesinde Yazılım Mühendisliği bölümünde öğrenci olan şikâyetçi, 2014-2015 yılı içerisinde K.Y.K yurdunda barınmak için müracaatta bulunmuş ve ikinci yedek sıraya

yerleştirilmiştir. Kendisine bir yıl boyunca sıra gelmediğinden ücretini ödeyip misafir öğrenci olarak yurtda barınmıştır. Yurt yetkilileri, yıl sonunda yeni yurt açılınca resmi kaydının yapılacağını ifade ettikleri için başvuruda bulunmamıştır. 2015-2016 eğitim öğretim yılı başında yurda yerleşmek üzere gittiğinde, yurt yetkililerinin değiştiğini ve kendisini yurda almadıklarını belirterek kalacak yeri olmadığından eğitime devam edememiştir.

5.2) Şikayetçi; yurda yerleşememesinden kaynaklanan mağduriyetinin giderilmesi ve ödemiş olduğu depozitonun iade edilmesi talebiyle 22/12/2015 tarihinde Kurumumuza başvuruda bulunmuştur.

D. İnceleme ve Araştırma Bulguları

6) Şikâyet konusuna ilişkin Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğünden bilgi ve belge talep edilmiş, idarece verilen cevabi yazılarda belirtilen hususlara “İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları” bölümünde yer verilmiştir.

E.Kamu Denetçisi Serpil ÇAKIN’ın Kamu Başdenetçisine Önerisi

7) Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde, idarece tesis edilen yurda yerleştirmeme işleminin hukuka uygun olduğu ve bu sebeple şikâyetin reddi; depozito iadesine ilişkin talebin ise idarece yerine getirilmesi sebebiyle Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair (KVYO) karar verilmesi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A.İlgili Mevzuat

8) T.C. Anayasasının “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinde; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.” hükmü,

9) T.C. Anayasasının “Eğitim ve Öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42 nci maddesinde; Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.” hükmü,

10) T.C. Anayasasının “Yükseköğretim Kurumları” başlıklı 130 uncu maddesinde; “Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.” hükmü,

11) İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmeye Ek Protokolün 2 nci maddesinde; “Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz.” hükmü,

12) 14/06/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” hükmü,

13) 16/08/1961 tarihli 351 sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununun “Yüksek okul ve akademi öğrencilerinin faydalanması” başlıklı 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında; “Yüksek okul ve akademi öğrencilerinin yurt ihtiyacı, en yakın üniversite yurtlarından eşit şartlarla sağlanır.” hükmü,

13.1) Aynı kanunun “Kurumun amacı” başlıklı 2 nci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurumun amacı; yurt içinde ve dışında yükseköğrenim gören öğrencilere bu kanun gereğince kredi vermek, yurtlar yaptırmak ve yurt işletmesini sağlamak suretiyle Türk gençlerinin yüksek öğrenimlerini, sosyal ve kültürel gelişmelerini kolaylaştırmaktır.” hükmü,

14) Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumunun Yurtlara Başvuru, Kayıt, Kabul, Değerlendirme, Yerleştirme Usul ve Esaslarının “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde; “ Bu usul ve esasların amacı; Kurum yurtlarında barınmak isteyen öğrencilerin yurt başvurularının alınması ve değerlendirilmesi ile kayıt işlemlerine ilişkin usul ve esasları tespit etmektir.” hükmü,

14.1) Aynı Usul Ve Esasların “Yerleştirme” başlıklı 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; “ Kalan boş yataklara yurt bazında yerleştirme aşağıdaki oranlara göre yapılır.

a) %74’üne Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yükseköğretim programına yeni yerleştirilen öğrenciler,

b) %19’una halen bir yükseköğretim programında öğrenim gören ara sınıf öğrencileri, ...

f) %1’ine lisansüstü öğrencileri” hükmü,

14.2) Aynı Usul Ve Esasların 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında; “ Yurtlara başvurular aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir:

a) ÖSYM tarafından yükseköğretim programına yeni yerleştirilen öğrenciler ile halen bir yükseköğretim programında öğrenim gören ara sınıf öğrencileri aynı süre içinde, yerleştirme sonuçlarının açıklanmasından itibaren, ... Genel Müdürlükçe belirlenecek süre içinde kurum internet sayfasından başvuracaklardır.” hükmü,

14.3) Aynı Usul Ve Esasların 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “ ... Değerlendirme sonucu oluşan puanlar, kontenjan türleri ve ayrılan boş yatak sayıları dikkate alınarak asıl listeler belirlenecektir. Asıl liste dışında kalan tüm öğrencilere ise yedek sırası verilecektir.” hükmü,

B.Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

15) Ankara 1. İdare Mahkemesinin 2013/1000 esas ve 2014/113 karar numaralı 31/01/2014 tarihli kararında “Anayasa’da da belirtildiği gibi temel hak ve hürriyetlerin ayrıca kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva ettiği, bu nedenle temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasına yönelik olarak devletin ve kurumlarının gerekli alt yapıyı oluşturarak bu hakların kullanılmasının sağlama yükümlülüğünü yerine getirdikten sonra bireyin bu hakların kullanılmasında belli yönde irade açıklamasında bulunma ve hareket etme tarzı sorumluluğunu yüklediği durumlarda da bireylerin bu sorumluluklarını/ödevlerini yerine getirmeleri gerektiği, bireyin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmemesinden dolayı bir hakkı kullanamamasında devletin ve kurumların bir sorumluluğunun bulunmayacağı; bu çerçevede davalı idarenin sınava katılma şart ve koşullarını düzenlediği, söz konusu şart ve koşulların sınavın sağlıklı ve düzenli yapılabilmesi için gerekli olduğu ve sınava katılmak isteyen bireylerin bu şart ve koşullara uymaları gerektiği... Açıklanan nedenlerle davanın reddine” hükmetmiştir. Söz konusu karar itiraz ve temyiz yolu tüketilmeksizin kesinleşmiştir.

C.Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

16) 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere şikâyetçi; ... K.Y.K Yurdu'nda 2015-2016 yılında barınmasının sağlanmamasından kaynaklanan mağduriyetinin giderilmesi, yurda yerleşmesinin sağlanması ve yatırmış olduğu depozitonun iadesi talebiyle Kurumumuza başvurmuştur.

17) Şikayet konusu talebin uzlaşma ile çözümlenmesine ilişkin olarak;/2016 ve/2016 tarihlerinde K.Y.K Yurt Müdürü ile görüşülmüş ancak şikâyetçinin talebi yerine getirilememiştir.

18) Ulusal ve uluslararası mevzuat birlikte değerlendirildiğinde eğitim hakkı; ilk olarak ikinci kuşak haklardan olan ekonomik, sosyal ve kültürel hak olarak değerlendirilmektedir. Ancak bununla birlikte eğitim hakkı devlete bireylerin eğitimle ilgili tercihlerinden kaçınma yükümlülüğü verdiği için aynı zamanda birinci kuşak haklar kategorisine girmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de çeşitli kararlarında eğitim hakkını sadece kişisel bir hak olarak algılamamakta onun aynı zamanda kamu hizmeti niteliği bulunduğuna vurgu yapmaktadır. (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarında Eğitim Hakkı, Abdullah ÇELİK, Türkiye Adalet Akademisi Dergisi, Yıl:6 Sayı:20)

19) Bu doğrultuda somut olay değerlendirildiğinde, idare kamu hizmetini gerekli imkânları sağlayacak şekilde örgütlemiş olduğundan, şikâyetçinin hakkını kullanırken belli bir yönde irade açıklamasında bulunma ve sorumluluklarını yerine getirme yükümlülüğü mevcuttur. 14 üncü paragrafta da belirtildiği üzere şikâyetçinin başvurusunu doğru biçimde yapma, idareyi yanıltıcı beyanda bulunmama ve yeni başvuru tarihlerini takip etme sorumluluğu bulunmaktadır. İdarenin yurt sağlama konusunda kamu hizmetini örgütlerken hizmetin iyi işleyebilmesi için bir takım düzenlemeler yapması zaruridir ve hizmetten faydalananların da istenen şart ve koşullara uymaları gerekmektedir. Şikâyetçinin yurt başvurusunu “Yurtlara başvuru, kayıt, kabul, değerlendirme, yerleştirme usul ve esasları”nda belirlenen kurallara uygun olarak üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirecek şekilde yapmadığı tespit edildiğinden, şikâyetçinin yurda yerleşmesinin sağlanmasına ilişkin talebinin reddi gerektiği kanaatine varılmıştır.

20) Yukarıdan bu yana yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri, idarenin cevabi yazıları, yargı kararı ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; şikâyetçinin lisans ara sınıf öğrencisi olmasına rağmen yurt başvurusunu yaparken, doktora/master öğrencisi olduğunu beyan ettiği ve başvurusunu yanlış yaptığı anlaşıldığından idarenin söz konusu işlem ve uygulamalarında hukuka aykırı bir durum tespit edilememiştir.

21) Şikâyetçinin yatırmış olduğu depozitonun iadesi talebine ilişkin olarak idarenin göndermiş olduğu bilgi ve belgelerden; 4.3 üncü paragrafta belirtildiği üzere, depozito iadesinin gerçekleştiği anlaşıldığından **Karar Verilmesine Yer Olmadığına Dair Karar (KVYO) verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır .**

D. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

22) T.C. Anayasasının "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 inci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan haklara da aykırı bir durum tespit edilememiştir.

E. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

23) Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir.

24) 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi Yönetim İlkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde, Kurumun, inceleme ve araştırma yaparken insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması; eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözeteceği düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartınının 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup benzer ilkelere Avrupa parlamentosu tarafından kabul edilen "Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası"nda da yer verilmiştir. 25) Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; İdareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, idarenin *kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi* ilkelerine uygun davrandığı anlaşılmıştır.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

26) 14/06/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17 nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre; Kamu Denetçiliği Kurumu'na, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, 21 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca; başvurunun Kurum tarafından reddedilmesi halinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden; söz konusu maddenin ikinci fıkrası uyarınca; tavsiye kararı verilmesi üzerine, ilgili idare tarafından otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise, durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

27) 2709 sayılı 1982 Anayasasınının Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında; "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin eylem ve işlemlerine karşı varsa 60 günlük dava açma süresinden arta kalan sürede Ankara İdare Mahkemesine yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre;

- 1) Şikâyetçinin Yurduna yerleştirilmesine ilişkin talebinin **REDDİNE**,
- 2) Şikâyetçinin yatırmış olduğu depozitonun iadesi talebine **KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA**,

Bu kararın Őikâyetçiye ve Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu'na tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi